

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy

PSK.9020.72.6.2026
Dębica, 31.03.2026 r.

Wójt Gminy Żyraków
39-204 Żyraków 137

OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY DLA GMINY ŻYRAKÓW za rok 2025

Informacja o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia:

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana do odbiorców na terenie Gminy Żyraków pochodzi ze Stacji Uzdatniania Wody w: Żyrakowie, Nagoszynie i Woli Wielkiej. Producentem wody przeznaczonej do spożycia, dostarczanej na teren Gminy Żyraków jest Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Żyrakowie 74A. Ww. stacje uzdatniania wody oraz ujęcia, które je zaopatrują są nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w rozumieniu ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U. z 2024 r., poz. 757) należy do zadań własnych Gminy Żyraków. Woda pobierana jest z ujęć podziemnych (5 studni głębinowych – wodociąg Żyraków, 2 studnie głębinowe – wodociąg Nagoszyn, 3 studnie głębinowe – wodociąg Wola Wielka). Woda surowa poddawana jest na SUW procesom technologicznym. Woda podawana do sieci wodociągowej z ww. urządzeń jest okresowo bądź stale dezynfekowana, w celu zabezpieczenia odpowiednich parametrów mikrobiologicznych.

Na podstawie danych przekazanych od administratora wodociągów zestawiono poniżej dane dotyczące ilości wody rozprowadzanej na terenie Gminy i liczby ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia (wps):

Dane za rok 2025 rok	Nazwa urządzenia wodociągowego		
	Żyraków	Nagoszyn	Wola Wielka
ilość wody rozprowadzanej [m ³ /dobę]	756	574,6	421
liczba ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wps	7 520	4 328	2 492
nazwy miejscowości zaopatrywane w wps	Żyraków, Wola Żyrakowska, Bobrowa, Zawierbie, Góra Motyczna, Wiewiórka, część Straszcęcina	Nagoszyn, Mokre, Korzeniów, Zasów, Borowa Wola	Wola Wielka, Straszcęcina (z wyjątkiem 50 gospodarstw zasilanych w wodę z Żyrakowa)

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy
ul. Parkowa 2 | 39-200 Dębica
+48 14 680 93 70
adres e-mail: psse.debica@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-63363-62874-TBTTR-26

Informacje o jakości wody

Badania jakości wody prowadzone były zgodnie z zaopiniowanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy harmonogramami poboru próbek wody na 2025 rok dla ww. urządzeń wodociągowych. W ramach sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz w związku z prowadzoną kontrolą wewnętrzną przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Żyrakowie, pobrano łącznie:

- ☒ 17 próbek bakteriologicznych oraz 13 próbek fizykochemicznych w ramach sprawowanego nadzoru przez PPIS w Dębicy;
- ☒ 27 próbek bakteriologicznych oraz 25 próbek fizykochemicznych w ramach kontroli wewnętrznej.

Próbki wody pobierane były w 22 punktach monitoringowych zlokalizowanych u odbiorców wody oraz na ujęciach wody.

Badania wody wodociągowej dostarczanej mieszkańcom Gminy Żyraków obejmowały monitoring parametrów przynależnych do grupy A i grupy B, które są określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294). **Monitoring grupy A**, wody do spożycia, obejmował parametry: barwę, przewodność elektryczną, *Escherichia coli*, stężenie jonów wodoru (pH), zapach, smak, bakterie grupy coli, ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C, mętność. Dodatkowo zakres parametrów, przy każdym badaniu grupy A, był poszerzany o wskaźniki: dla wody z wodociągów Żyraków i Nagoszyn o żelazo

i mangan, a dla wody z Woli Wielkiej o azotany oraz chlor wolny we wszystkich wodociągach (w okresie chlorowania wody). Dodatkowe wskaźniki są monitorowane, ze względu na duże wartości tych parametrów w wodzie surowej, pobieranej z ujęć głębinowych; żelazo i mangan oraz azotany muszą być monitorowane w wodzie w sieci wodociągowej. Zakres badań w ramach **grupy B** obejmował parametry : *Escherichia coli*, Enterokoki (paciorkowce kałowe), akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), Σ THM, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami), glin, jon amonu, barwa, chlorki, mangan, mętność, ogólny węgiel organiczny (OWO), stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna, siarczany, smak, sól, utlenialność z $KMnO_4$, zapach, żelazo, chlor wolny (w okresie chlorowania wody). W tym zakresie dodatkowo wykonano oznaczenia twardości węglanowej.

Poniżej przedstawia się średnie wartości wybranych parametrów z otrzymanych wyników analiz próbek wody przeprowadzonych w 2025 roku.

Nazwa parametru [norma wg ww. rozporządzenia]	Nazwa urządzenia wodociągowego		
	Żyraków	Nagoszyn	Wola Wielka
	Średnie wartości wybranych parametrów za 2025 rok		
twardość wody w mg CaCO ₃ /l; [60 - 500 mg CaCO ₃ /l] ¹⁾	187,5	192,5	186,5
fluorki w mg/l [1,5 mg/l] ¹⁾	<0,1	nie przekraczała 0,13	<0,1
żelazo w µg/l [200 µg/l] ¹⁾	67,5	49	51
mangan w µg/l [50 µg/l] ¹⁾	16,8	16,2	19,3
mętność w NTU (metodą nefelometryczną) [akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian] ¹⁾	0,66 ³⁾	0,58 ³⁾	0,26 ³⁾
barwa w mg/lPt (w skali kobaltowo- platynowej) [akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian] ¹⁾	<5 ²⁾	<5 ²⁾	<5 ²⁾

¹⁾ – w nawiasach podano dopuszczalne wartości parametrów określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294);

²⁾ – w odniesieniu do wyników z lat poprzednich nie stwierdzono nieprawidłowych zmian tego parametru;

³⁾ – zalecany zakres wartości do 1 NTU.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy – zgodnie z § 22 ww. rozporządzenia – wydał **okresowe oceny jakości wody** w 2025 roku; dla każdego urządzenia wodociągowego na terenie Gminy zostały opracowane **2 oceny**. Na podstawie ww. ocen stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów grupy A i grupy B woda dostarczana Mieszkańcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia, na terenie Gminy Żyraków spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna do spożycia przez ludzi.

Informacje o zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody –

W 2025 roku nie odnotowano żadnych zgłoszeń Mieszkańców Gminy Żyraków dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

Informacje o przekroczeniach zawartości dopuszczalnych parametrów jakości wody oraz o prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie jakości wody:

W okresie sprawozdawczym wystąpiło okresowe przekroczenie:

- a) parametru zapach (stwierdzono zapach roślinny) w wodzie produkowanej przez urządzenie wodociągowe Żyraków;
- b) stężenia żelaza w wodzie produkowanej przez urządzenie wodociągowe Nagoszyn;
- c) stężenia jonów wodoru (pH) w wodzie produkowanej przez urządzenie wodociągowe Wola Wielka.

Ponadto w 2025 roku PPIS w Dębicy wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi, produkowanej przez urządzenie wodociągowe Wola Wielka, w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C oraz w zakresie bakterii grupy coli w ilości 11 jtk/100 ml w przypadku wody produkowanej przez urządzenie wodociągowe Nagoszyn. Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Żyrakowie podejmował natychmiastowe i skuteczne działania naprawcze, mające na celu poprawę jakości wody produkowanej przez ww. urządzenia wodociągowe, co potwierdzano wynikami badań kontrolnych próbek wody, które wykazywały, że jakość wody odpowiada obowiązującym wymaganiom.

Wpływ przekroczonych parametrów na zdrowie konsumentów:

Bakterie grupy coli – są to głównie bakterie pochodzenia kałowego. Do systemu dystrybucji wodnej mogą przedostawać się ze ścieków, gleby lub rozkładającego się materiału roślinnego. Stwierdzenie ich obecności w wodzie sugeruje nieodpowiednie jej uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. Bakterie z grupy coli to parametr niepożądany w wodzie. Kiedy wartość graniczna zostaje przekroczona, to należy doprowadzić do obniżenia tego parametru, ale jego obecność nie ma znaczenia zdrowotnego. Bakterie z grupy coli powinny być nieobecne w wodzie, a ich obecność w systemach dystrybucji sygnalizuje rozwój flory mikrobiologicznej, działanie błony biologicznej, zanieczyszczenie zewnętrzne. Wobec powyższego bakterie z grupy coli mają wartość jako wskaźnik (ale wskaźnik ograniczony), mogą być natomiast stosowane w celu oceny czystości i szczelności systemów dystrybucyjnych oraz potencjalnej obecności biofilmu.

Ogólna liczba mikroorganizmów – parametr ten jest wskaźnikiem niepożądanym, jest najlepszą wskazówką (lepszą niż bakterie grupy coli) dla oceny integralności całego systemu produkcji wody (skuteczności procesów uzdatniających łącznie z dezynfekcją), gdyż należą tu organizmy o cechach różniących się między sobą. Jeśli występuje zwiększona ogólna liczba bakterii to nie należy brać pod uwagę rzeczywistej wartości liczby kolonii, ale wzrost liczby kolonii w całej sieci – daje wskazówkę odnośnie jakości wody w całej sieci (czystości sieci). Parametr ten nie ma znaczenia o charakterze sanitarnym, ale ma znaczenie dla kontroli zarządzania urządzeniami (procesem uzdatniania i czystością sieci). Nie ma znaczenia zdrowotnego – ilość kolonii nie wiąże się ze stworzeniem ryzyka dla ludzi zdrowych.

Żelazo – w przekroczonych stężeniach ma duże znaczenie techniczne i organoleptyczne. Duża ilość żelaza w wodzie do picia nadaje jej specyficzny zapach, posmak. Żelazo bardzo brudzi armaturę (wanny, umywalki itp.), pranie. Osadzając się w rurach zmniejsza ich światło, powodując duże straty energii pomp tłoczących wodę. Ponadto w odłożonych osadach w sieci rozwijają się najróżniejsze bakterie, które mogą wtórnie zanieczyszczać wodę (woda na wyjściu ze stacji może spełniać normy bakteriologiczne, a u odbiorców już nie, mimo chlorowania). Pod wpływem utlenienia bardzo łatwo wytrąca się z wody, tworząc osad, który usuwa proces filtracji. Żelazo jest pierwiastkiem, którego codzienne

spożywanie w pewnych ilościach jest niezbędne dla zdrowia, przede wszystkim dla prawidłowego funkcjonowania układu krwiotwórczego, mięśni oraz wielu enzymów biorących udział w licznych reakcjach biochemicznych.

Zapach – nadają wodzie rozpuszczone w niej związki nieorganiczne tj. kwasy, sole, gazy lub organiczne – najczęściej produkty metabolizmu organizmów żywych w wodzie w warunkach naturalnych. Mogą być również ubocznym skutkiem uzdatniania wody (np. chlorowania), a także powstawać w trakcie magazynowania i dystrybucji wody. Zapach roślinny wody (trawiasty, torfowy, kwiatowy) jest jedną z klasyfikowanych cech organoleptycznych. Choć woda pitna powinna być neutralna, lekko roślinna woń jest zazwyczaj dopuszczalna. Wynika ona z rozkładu substancji organicznych lub mikroorganizmów, często nasilając się w ciepłej wodzie lub przy słabej dezynfekcji. Zapach powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian.

Ocena jakości wody:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy dokonując oceny obszarowej jakości wody na terenie Gminy Żyraków za 2025 r. przeanalizował wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przeprowadzonych w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. stwierdzając, że woda na ww. terenie spełniała lub warunkowo spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna lub warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi.

Otrzymują:

1 x Adresat (e-Doręczenia)

1 x aa